

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten
op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 85.836 van 6 maart 2000

A. 89.921/XIII-1579

In zake: 1. **BAETEN** Paul,
2. **MOREALE** Vincent,
die beiden woonplaats hebben
gekozen bij Mr. Jean-Luc MATHY,
advocaat,
rue Saintraint 9
5000 Namen,

tegen :

het Waals Gewest,
vertegenwoordigd door zijn
Regering,
dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Pierre LAMBERT, advocaat,
Defrélaan 19
1180 Brussel.

Tussenkomen de partij:

de naamloze vennootschap
BELGACOM MOBILE,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Thomas DE MEESE, advocaat,
Leopold II-laan 281
1081 Brussel.

Verzocht heeft als tussenkomen de
partij te mogen optreden:

de naamloze vennootschap
MOBISTAR,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Michel DELNOY, advocaat,
rue Simonon 13
4000 Luik.

**DE WND. VOORZITTER VAN DE XIIIe KAMER,
RECHTSPREKEND IN KORT GEDING,**

Gezien de vordering die Paul BAETEN en Vincent MOREALE op 2 maart 2000 hebben ingesteld om op straffe van een dwangsom en met toepassing van de procedure van uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing van de tenuitvoerlegging te verkrijgen van de vergunning voor de uitvoering van technische werkzaamheden die de gemachtigde ambtenaar op 2 februari 2000 heeft afgegeven aan de NV BELGACOM MOBILE PROXIMUS en waarbij toestemming wordt gegeven om een antenne te plaatsen op een goed gelegen te Anthisnes (provincie Luik), rue Henry Fays, 16b, perceel kadastraal bekend onder sectie C, nr. 342h2;

Gezien het op dezelfde dag ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekers de nietigverklaring van dezelfde handeling vorderen;

Gelet op de beschikking van 2 maart 2000, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij deze worden opgeroepen om te verschijnen op 3 maart 2000 om 10 uur, de datum waarop de zaak voor advies tot de terechtzitting van 6 maart 2000 om 14 uur is uitgesteld;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. J.-L. MATHY, advocaat, die voor de verzoekers verschijnt, van Mr. B. HENDRICKX, loco Mr. P. LAMBERT, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt, van Mr. TH. DE MEESE, advocaat, die voor de tussenkomende partij verschijnt, en van Mr. M. DELNOY, advocaat, die verschijnt voor de vennootschap die verzocht heeft als tussenkomende partij te mogen optreden;

Gehoord het eensluidend advies van de heer NEURAY, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

De NV BELGACOM MOBILE exploiteert in België een GSM-mobilofoonnet onder de benaming "PROXIMUS" krachtens de vergunning die bij ministerieel besluit van 2 juli 1996 op basis van het koninklijk besluit van 7 maart 1995 betreffende het opzetten en exploiteren van GSM-mobilofoonnetten is afgegeven. In het bestek dat de Koning voor elke categorie aan het publiek aangeboden mobiele telefoondiensten opmaakt, staat dat de operatoren van mobilofoonnetten bepaalde verplichtingen moeten nakomen, onder meer inzake dekking van het nationale grondgebied.

Op 16 november 1999 vraagt de NV BELGACOM MOBILE een vergunning aan voor de uitvoering van technische werkzaamheden voor het installeren van een GSM-antenne op een bestaand gebouw van de NV BELGACOM dat gebruikt wordt voor het telecommunicatienet van laatstgenoemde en gelegen is te 4160 Anthisnes, rue Henry Fays 16b. Dat gebouw ligt volgens het gewestplan van Luik in een woongebied met een landelijk karakter en staat in een wijk waar deels al eengezinswoningen staan en waar er binnenkort nog meer komen, onder meer wegens de verhuizing van buurtbewoners van de luchthaven van Bierset. De tweede verzoeker woont vlak naast het gebouw van BELGACOM; de omstreden antenne staat ongeveer 9 meter van zijn kavel en ongeveer 25 meter van zijn woning; de eerste verzoeker woont in het volgende huis, op ongeveer 40 meter van de antenne.

Op 15 december 1999 geeft het college van burgemeester en schepenen van Anthisnes het volgende gunstige advies over de aanvraag :

" Hierbij delen wij u mee dat het schepencollege op zijn vergadering van 8 december 1999 heeft besloten om een GUNSTIG advies uit te brengen over de aanvraag om een stedenbouwkundige vergunning die BELGACOM heeft ingediend voor het plaatsen van een GSM-antenne te Anthisnes, rue Henri Fays, zonder een openbaar onderzoek in te stellen aangezien dat niet bij de wet vereist is en zonder het advies van de gewestelijke brandweerdienst in te winnen.

Wij vestigen er uw aandacht op dat er geen gemeentelijke bouwverordening in onze gemeente bestaat en dat onze gemeentelijke commissie van advies voor ruimtelijke ordening niet meer bijeenkomt".

Nadat de wijkbewoners bezwaarschriften hebben ingediend, vraagt het college aanvullende informatie aan BELGACOM en stemt het principieel in met een overlegvergadering. Op 23 december bezorgt BELGACOM de gemeente aanvullende technische gegevens en op dezelfde dag vindt een overlegvergadering plaats met bewoners, gemeentefunctionarissen, een vertegenwoordiger van een vereniging die onderzoekt welke gevolgen zulke installaties voor de gezondheid hebben, en vertegenwoordigers van de GSM-operatoren.

Op 2 februari geeft de gemachtigde ambtenaar de bestreden vergunning af met de volgende motivering :

" Gelet op het advies d.d. 15-12-1999 van het college van burgemeester en schepenen van Anthisnes;

Aangezien er een gewestplan bestaat voor het grondgebied waar het goed zich bevindt;

Volgens het gewestplan van Luik, goedgekeurd bij besluit van 26-11-1987 van de Waalse Gewestregering, ligt het goed tot 50 meter van de rooilijn in een woongebied met een landelijk karakter en voor de rest in een gebied waarvan de bestemming nog niet vaststaat;

Het project kan als conform de bepalingen van artikel 27 worden beschouwd;

Gelet op de aanwijzingen en preciseringen die in het milieu-effectrapport worden gegeven;

Gelet op de stedenbouwkundige en architectonische gesteldheid ter plaatse;

De handelingen en werkzaamheden doen geen afbreuk aan de algemene bestemming en het architectonische karakter van het gebied";

Overwegende dat de naamloze vennootschap BELGACOM MOBILE op de terechtzitting van 3 maart 2000 een verzoekschrift heeft ingediend waarbij ze vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden in het kort geding wegens uiterst dringende noodzakelijkheid; dat ze er belang bij heeft de wettigheid van de bestreden vergunning te verdedigen en als tussenkomende partij in de zaak op te treden, aangezien ze de houder van die vergunning is; dat er grond is om haar verzoek tot tussenkomst in te willigen;

Overwegende dat de naamloze vennootschap MOBISTAR op de terechtzitting van 3 maart 2000 een verzoekschrift heeft ingediend waarbij ze vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden in het kort geding wegens uiterst dringende noodzakelijkheid; dat ze uitlegt dat ze een andere operator voor mobiele telefonie is en waarschijnlijk ertoe gebracht zal worden de steun van de omstreden antenne met de NV BELGACOM MOBILE te delen; dat ze opmerkt dat de Staat de verschillende operatoren voor mobiele telefonie aanmoedigt tot "site sharing" en ze met andere woorden aanmoedigt om eenzelfde mast of steun te gebruiken voor het plaatsen van hun antennes; dat ze daaruit afleidt dat ze er belang bij heeft als tussenkomende partij op te treden in een geding dat haar de mogelijkheid kan ontnemen om haar eigen antennes op een bepaalde plaats te vestigen;

Overwegende dat de bestreden vergunning is afgegeven aan de NV BELGACOM MOBILE; dat het belang dat de NV MOBISTAR aanvoert, voortvloeit uit het voordeel dat

ze kan halen uit een overeenkomst met BELGACOM MOBILE voor het gebruik van de steun van de bestreden antenne; dat dit belang hypothetisch is zolang de overeenkomst in kwestie niet is gesloten, ook al moedigt de overheid het sluiten van zulk een overeenkomst aan; dat dit belang bovendien indirect is, aangezien het niet voortvloeit uit de bestreden handeling zelf, maar uit een overeenkomst die nog moet worden gesloten voor de installatie die krachtens de bestreden handeling mag worden gebouwd; dat het verzoek tot tussenkomst van de NV MOBISTAR niet-ontvankelijk is, omdat het belang van die NV hypothetisch en indirect is; dat er grond is om het verzoek af te wijzen;

Overwegende dat de verzoekers een middel, het derde van de vordering, ontlenen aan "machtsoverschrijding door schending van artikel 27 van het Waals Wetboek van ruimtelijke ordening, patrimonium en stedenbouw en door schending van het beginsel van behoorlijk bestuur en door schending van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en aan kennelijke dwaling omtrent de beoordeling, doordat een woongebied met een landelijk karakter hoofdzakelijk bestemd is voor ... landelijke woningen, doordat men van plan is een antenne te plaatsen op een kavel dichtbij talrijke huizen die er al staan of er de komende weken zullen komen, terwijl de verwerende partij alleen het volgende stelt :

" Het project kan als conform de bepalingen van artikel 27 worden beschouwd;

Gelet op de aanwijzingen en preciseringen die in het milieu-effectrapport worden gegeven;

Gelet op de stedenbouwkundige en architectonische gesteldheid ter plaatse;

De handelingen en werkzaamheden doen geen afbreuk aan de algemene bestemming en het architectonische karakter van het gebied";"

dat ze voorts betogen dat uit de uitdrukkelijke motivering van de vergunning, die niet mag bestaan uit vage, stereotiepe of onsamenhangende bewoordingen, geenszins blijkt of vooraf is onderzocht of de hoofdbestemming van het gebied in acht is genomen en dat zelfs niet wordt vermeld of vooraf is onderzocht of het project verenigbaar is met de omgeving;

Overwegende dat gebouwen of installaties die niet als woning bedoeld zijn, kunnen worden toegestaan in een woongebied met een landelijk karakter, op voorwaarde dat ze de hoofdbestemming van het gebied niet in het gedrang brengen en verenigbaar zijn met de omgeving;

Overwegende dat de aanwezigheid van een antenne die 6 meter boven het dak van het gebouw van BELGACOM uitsteekt uit strikt stedenbouwkundig oogpunt geen grote bezwaren kan opleveren; dat alleen het gebruik van de antenne een probleem omtrent de verenigbaarheid met de omgeving doet rijzen; dat de regels die gewoonlijk gelden voor de scheiding van enerzijds de politie op de stedenbouw en anderzijds de politie op de exploitatie in het onderhavige geval evenwel niet kunnen worden toegepast; dat die scheiding immers onder meer wordt gewettigd door de omstandigheid dat de bouwvergunning niet vooruitloopt op de voorwaarden die aan de exploitatie zullen worden verbonden, zodat de aanwezigheid van een gebouw dat bestemd is voor een activiteit die afbreuk kan doen aan de woonbestemming van de wijk er op zich niet noodzakelijk aan in de weg staat dat die bestemming beschermd wordt door strikte exploitatievoorwaarden op te leggen die de nadelen van de exploitatie zodanig binnen de perken houden dat de omliggende woningen er geen hinder van ondervinden; dat in casu uit de debatten blijkt dat de NV BELGACOM MOBILE over een algemene vergunning beschikt om alle antennes die ze in België installeert of zal installeren, in gebruik te stellen; dat in tegenstelling met wat meestal

geschiedt, de vergunning om de bestreden antenne te plaatsen dus niet hoeft te worden gevolgd door een exploitatievergunning die specifieke voorwaarden voor het in gebruik stellen van die antenne bevat, aangepast aan de stand van die antenne; dat de omstreden antenne meteen in gebruik kan worden gesteld, ook al bepaalt de eigenlijke bestreden vergunning alleen dat die antenne mag worden gebouwd; dat bij het beoordelen van de vraag of de bestreden handeling verenigbaar is met de woonfunctie rekening moet worden gehouden met het gebruik van de antenne;

Overwegende dat de discussie over die verenigbaarheid in ruime mate aansluit bij die over het moeilijk te herstellen ernstig nadeel; dat er grond is om de twee punten samen te onderzoeken;

Overwegende dat de verzoekers aanvoeren dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden handeling een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen; dat ze onder verwijzing naar de uiteenzetting van hun eerste middel opmerken dat elektromagnetische stralen talrijke en soms rampzalige gevolgen voor de gezondheid of het sociale leven blijken te hebben; dat ze melding maken van :

- een zaak die aanhangig is bij de rechtbank van eerste aanleg te Hoei over gezondheidsproblemen die, naar wordt aangevoerd, te wijten zouden zijn aan de installatie van een GSM-antenne;
- geciteerde verklaringen en stukken van de operatoren over de voorzorgen die hun personeel moet nemen;
- een door BELGACOM erkend geval waaruit blijkt dat elektromagnetische stralen invloed hebben op de mens;

- attestaten die zijn overgelegd door negen buurtbewoners van Saint-Marc;
- onderzoeken van de Wereldgezondheidsorganisatie;
- het antwoord van de minister op een parlementaire vraag;

dat ze voorts opmerken dat stoornissen kunnen optreden die een zeer ongunstige invloed hebben op het karakter van de slachtoffers en tot prikkelbaarheid leiden die niet alleen moeilijk te verdragen is voor de betrokkenen zelf, maar ook voor hun omgeving in die mate dat hun sociale leven, en ook hun gezinsleven, eronder te lijden heeft;

Overwegende dat uit de in de debatten gebrachte stukken blijkt dat er in medische kringen grote meningsverschillen bestaan over de invloed van stralingen van antennes voor mobiele telefonie; dat de Raad van State niet bevoegd is om zulke meningsverschillen te beslechten; dat hij alleen kan constateren dat er aanwijzingen zijn die redelijkerwijze een gevaar voor de gezondheid doen vermoeden, ook al worden de bestaande of geplande normen terzake in ruime mate in acht genomen; dat weliswaar niet met zekerheid kan worden gesteld dat dit gevaar bestaat, maar evenmin dat het niet bestaat; dat het nadeel niet hoeft vast te staan opdat de Raad van State een bestreden handeling kan schorsen; dat het voldoende is dat het mogelijke nadeel aannemelijk is; dat dit in casu geldt, zoals onder meer blijkt uit het antwoord dat de bevoegde minister op een parlementaire vraag heeft gegeven en waarbij hij aangeeft dat het verboden is zulke antennes te plaatsen in de buurt van scholen, ziekenhuizen, rusthuizen ...; dat zowel het recht op bescherming van de gezondheid, gewaarborgd door artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet, als het recht

op een gezond leefmilieu, gewaarborgd door 4° van hetzelfde lid, door dat risico in het gedrang komen;

Overwegende dat niet vaststaat dat de geplande installatie verenigbaar is met de woonfunctie van het gebied waar ze moet komen; dat het derde middel bijgevolg ernstig is;

Overwegende dat het nadeel, waarvan het risico als vaststaand moet worden beschouwd, ernstig is, aangezien het betrekking heeft op fundamentele rechten; dat het uit de aard der zaak moeilijk te herstellen is;

Overwegende dat is voldaan aan de voorwaarden waaronder de Raad van State de schorsing van de bestreden handeling kan bevelen;

Overwegende dat de NV BELGACOM op de terechtzitting heeft meegedeeld dat ze haar diensten instructie had gegeven de werkzaamheden niet aan te vatten zolang de Raad van State geen uitspraak heeft gedaan; dat ze op de terechtzitting bevestigt dat ze een eventuele schorsing zal eerbiedigen; dat het in die omstandigheden niet nodig lijkt de gevraagde dwangsom te verbinden aan de schorsing die bij dit arrest wordt bevolen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het verzoek tot tussenkomst in het kort geding wegens uiterst dringende noodzakelijkheid, ingediend door de naamloze vennootschap BELGACOM MOBILE, wordt ingewilligd.

Artikel 2.

Het verzoek tot tussenkomst in het kort geding wegens uiterst dringende noodzakelijkheid, ingediend door de naamloze vennootschap MOBISTAR, wordt afgewezen.

Artikel 3.

Geschorst wordt de tenuitvoerlegging van de vergunning voor de uitvoering van technische werkzaamheden die de gemachtigde ambtenaar op 2 februari 2000 heeft afgegeven aan de NV BELGACOM MOBILE PROXIMUS en waarbij toestemming wordt gegeven om een antenne te plaatsen op een goed gelegen te Anthisnes (provincie Luik), rue Henry Fays, 16b, perceel kadastraal bekend onder sectie C, nr. 342h2.

Artikel 4.

De vordering tot het opleggen van een dwangsom wordt afgewezen.

Artikel 5.

Overeenkomstig artikel 3, § 1, tweede lid, van het koninklijk besluit van 5 december 1991 tot bepaling van de rechtspleging in kort geding voor de Raad van State, zal van dit arrest per fax kennis worden gegeven.

Artikel 6.

De onmiddellijke tenuitvoerlegging van dit arrest wordt bevolen.

Artikel 7.

De kosten voor de verzoeken tot tussenkomst, ingediend door de naamloze vennootschap BELGACOM MOBILE en de naamloze vennootschap MOBISTAR, bepaald op 10.000 frank, komen ten laste van laatstgenoemden ten belope van elk 5.000 frank.

Voor het overige wordt de beslissing over de kosten in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, rechtsprekend in kort geding, op zes maart tweeduizend door :

de Hr.	LEROY,	staatsraad, wnd. voorzitter;
Mevr.	MARTOU,	griffier.

De Griffier,

De wnd. Voorzitter,

G. MARTOU.

M. LEROY.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.